

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 8Csp/4/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2319200164
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Karaffa
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2019:2319200164.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta v konaní pred sudcom JUDr. Máriom Karaffom v spore žalobcu: S. F., R.. X.X.XXXX, D. U.. J. XXX/XX, Z. zastúpený: Občianske združenie Centrum správnej pomoci Galanta, IČO: 51 412 802 so sídlom Galanta, Staničná 1702/10, proti žalovanému v 1. rade: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o., IČO: 36 613 843 so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, v 2. rade: Platiť sa oplatí s.r.o. , a.s., so sídlom Mostová 2, Bratislava - Staré Mesto, IČO: 45 684 618, o určenie neplatnosti zmluvy o financovaní bývania zo dňa 27.1.2006, o určenie, že výkon záložného práva zo zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok je neplatný, o určenie, že právny úkon dražobníka smerujúci k realizácii dobrovoľnej dražby je neplatný takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a** .

II. Žalovaný v I. a II. rade majú voči žalobcovi právo na náhradu trov konania 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté osobitným uznesením súdom prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Žalobca svojou žalobou došlou na súd 10.1.2019 žiadal, aby súd určil, že:

- a.) Zmluva o financovaní bývania zo dňa 27.1.2006 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným v I. rade je neplatná.
- b.) Právny úkon žalovaného v 1. rade a to výkon záložného práva zo zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX je neplatný.
- c.) Právne úkony dražobníka Platiť sa oplatí s.r.o. smerujúce k realizácii dobrovoľnej dražby nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX katastrálne územie Z. D. Č.. X vchod I.Č. B. bytový dom súpisné číslo XXX na parc. č. XXXX, podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu o veľkosti XXXX/XXXXX sú neplatné.

2. Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 27.1.2006 mal uzatvoriť so žalovaným v 1. rade Zmluvu o financovaní bývania č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX, na základe ktorej bola žalobcovi poskytnutá flexihypotéka 27883 Eur, bol mu poskytnutý spotrebný úver 5311 Eur, spolu 33 193,92 Eur. Žalobca sa zaviazal úver splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 184,55 eur po dobu 30 rokov. Dňa 31.8.2007 žalobca uzatvoril so žalovaným ďalšiu zmluvu a bola mu poskytnutá bezúčelová flexihypotéka na prerobenie bytu vo výške 10 333,27 Eur . Sumu úveru sa žalobca zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach po 93,24 Eur po dobu 240 mesiacov. Žalobca v žalobe tvrdil, že žalovaný mu poskytol pôžičku spolu vo výške 43 527,30 Eur a z tejto pôžičky žalobca doposiaľ vrátil 33 359,20 Eur.

3. Žalobca poukázal na svoje osobné, rodinné a majetkové pomery, na to, že žalovaným v 1. rade mu nebolo umožnené odložiť splátky. S poukazom na ustanovenie §-u 39 Občianskeho zákonníka žalobca

považuje právny úkon za neplatný, nakoľko svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza a prieči sa dobrým mravom. V zmysle §-u 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch žalobca sa domáha ochrany svojich práv. V zmysle ustanovenia § 137 Civilného sporového poriadku žalobca ďalej uvádzal, že úver bol zabezpečený záložným právom v prospech žalovaného v 1. rade na zabezpečenie zaplatenia istiny, úrokov, poplatkov na základe Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 27.1.2006. Založená nehnuteľnosť byt Č.. X na I. ulici v Z. súpisné číslo XXX na prac. č. XXXX bola vo vlastníctve L. F. R.. XX.XX.XXXX a jeho manželky K. F. R.. XX.X.XXXX - rodičov žalobcu, ktorú uzavreli so žalovaným v 1. rade záložnú zmluvu.

4. Žalobca v žalobe žiadal, aby súd poskytol ochranu maloletým deťom, ktoré sú vo veku 13 a 7 rokov, ktoré sa dozvedeli o tom, že ich starým rodičom zoberú byt, pričom stará matka je pripútaná na invalidný vozík. Ochrana dieťaťa je daná Dohovorom o právach dieťaťa, podľa ktorého žiadne dieťa nesmie byť vystavené svojvoľnému zasahovaniu do svojho súkromného života.

5. Žalobca poukázal na to, že banky majú povinnosť postupovať nielen v súlade so zákonom, bankovou obozretnosťou, ale voči obvyčajným spotrebiteľom primerane v súlade s odbornou starostlivosťou a dobrými mravmi. Zmluvu o úvere bola uzavretá na základe nekalých praktík a do zmluvy boli včlenené neprijateľné podmienky. Zmluvný vzťah medzi sporovými stranami sa dostal do neudržateľného stavu, pretože došlo k značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Žalobca tvrdil v žalobe, že je presvedčený, že voči nemu boli použité neprijateľné zmluvné podmienky a nečestný postup a teda bol porušený zákon o ochrane spotrebiteľa. Žalobca v žalobe citoval rôzne rozhodnutia krajských súdov, Súdneho dvora Európskych spoločenstiev.

6. Žalovaný v 1. rade žiadal žalobu zamietnuť. Bolo poukázané na spleť tvrdení a právnej argumentácie citáciou rôznych rozhodnutí a judikatúry pričom je veľmi obtiažne z toho vyvodiť na akom právnom základe sa žalobca dovoľáva množstva určení uvedených v žalobe. Žalobca bol považovaný za priemerného spotrebiteľa. Ani Európske ani vnútroštátne predpisy neochránia spotrebiteľa, ktorý bol a zostal neinformovaný v dôsledku svojej nevšímavosti prípadne neobzretnosti alebo až ľahostajnosti a ľahkomyselnosti.

7. Čo sa týka spôsobu výkonu záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby je zákonom prikázaným, legálnym prostriedkom uspokojenia veriteľa v prípade záväzku vyplývajúceho z spotrebiteľskej zmluvy. Žalovaný v 1. rade poukázal na ustanovenie §-u 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého možno žalobou požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je, alebo nie je, len ak je na tom naliehavý právny záujem. Podľa žalovaného v 1. rade žalobca nemá v prejednávanej veci naliehavý právny záujem. Svoju argumentáciu žalovaný v 1. rade oprel o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. z. 8Cdo 251/2015 zo dňa 16.3.2016 Zmyslom ustanovenia §-u 137 písm. c) a d) Civilného sporového poriadku je predchádzať neužitočným žalobám na určenie. Žalobcovi sú ponechané iné prostriedky obrany a to vykonaní na plnenie žalobcu iniciovanom zo strany veriteľa. Tu by sa prejudiciálne riešila existencia a oprávnenosť nároku veriteľa.

8. Žalovaný v 1. rade vo svojom vyjadrení k žalobe zostával názor, že nakoľko Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti zo dňa 7.1.2006 bola uzatvorená záložným veriteľom a L. F. O. K. F. - rodičmi žalobcu ako záložcami, tak potom žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný na určenie neplatnosti záložnej zmluvy. Žalovaný v 1. rade namietal tiež nedostatok vecnej legitimácie, nakoľko účastníkmi konania nie sú všetci tí, ktorí uzatvorili zmluvy, o ktorej určenie neplatnosti sa vo výroku svojho petitu žalobca domáha.

9. Žalovaný v II. rade vo svojom vyjadrení uviedol, že v danom spore nie je pasívne legitimovaný, nakoľko nebol účastníkom žiadnych právnych úkonov uzatvorených so žalobcom. V súvislosti so žalobným návrhom žiadajúcim určenie neplatnosti právnych úkonov žalovaného v 2. rade žalovaný v 2. rade tvrdil, že nie je možné žiadať určenie právnej skutočnosti, akou je neplatnosť úkonov dražobníka, iba ak to ustanovuje osobitný predpis. Žiadny osobitný predpis neustanovuje možnosť určiť neplatnosť úkonov dražobníka. Žalobný návrh ani nešpecifikuje, o ktoré úkony sa má jednať. V tomto je žalobný návrh neurčitý.

Dňa 27.1.2006 uzavreli žalobca ako dlžník a Q. F. ako spoludlžník so žalovaným v I. rade ako veriteľom Zmluvu o financovaní bývania reg. Číslo XXX/XXXX XX/XX-XXX/XX predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru v celkovej výške 33193,92 Eur. Dlžník sa zaviazal úver splácať formou 360 anuitných mesačných splátok. Úver bol zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti špecifikovaným v záložnej zmluve.

10. Dňa 27.1.2006 uzavrela žalovaná v I. rade s L. F. nar. XX.XX.XXXX a K. F.R. R.. XX.X.XXXX zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti na zabezpečenie úveru, ktorý bol poskytnutý dlžníkom S. F. R. X.X.XXXX O. Q. F. R.. X.X.XXXX.

11. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 16.3.2016 sp. zn. 8 Cdo 251/2015 naliehavý právny záujem je základným predpokladom každej tzv. určovacej žaloby. Bez jeho existencie je vylúčené zaobranie so žalobou. Súd v každom štádiu konania musí mať existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení preukázanú. Najvyšší súd ďalej vo svojom rozsudku uvádza, že určenie neplatnosti úverovej zmluvy, by neodstránilo stav právnej neistoty t.j. nemohlo by zabrániť veriteľovi domáhať sa vrátenia plnenia titulom bezdôvodného obohatenia.

Podľa § 137 písm. c) C. s. p. sa žalobou možno domáhať určenia, že tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; ten netreba preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Podobne podľa § 137 písm. d) C. s. p. sa možno domáhať aj určenia právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Napriek tomu, že dôvodová správa k Civilnému sporovému poriadku naznačuje, že žaloba o neplatnosť právneho úkonu je žalobou o určenie právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d) C. s. p., súd s týmto názorom nesúhlasí. Žaloby o neplatnosť právneho úkonu sa totiž v doterajšej doktríne (porov. už napr. Rubeš, J. a kol. Komentár k občianskemu súdnemu poriadku. 2. diel. Bratislava : Osveta 1959, s. 607) i judikatúre (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 1 Cdo 187/2016) vždy považovali za žaloby o určenie, že tu nie je právny vzťah založený takýmto úkonom. Napokon, platnosť resp. neplatnosť právneho úkonu nie je „právnou skutočnosťou“, ale právnym hodnotením (následkov) určitej skutočnosti. Preto súd považuje žalobu o určenie, že úver poskytnutý na základe určitej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je bezúročný a bez poplatkov, za žalobu o určenie čiastočnej neplatnosti tejto zmluvy, teda o určenie, že tu (čiastočne) nie je právo založené takýmto právnym úkonom. Podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku sa však určenia, že tu právny vzťah je alebo nie je, možno domáhať len vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem. Žalobkyňa v čase podania žaloby netvrdila, že by naliehavý právny záujem vyplýval z osobitného predpisu a že by ho nebola povinná preukazovať [§ 137 písm. c) C. s. p., časť za bodkočiarkou].

Z už citovaného § 137 písm. c) C. s. p. vyplýva, že naliehavý právny záujem netreba preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu. Podľa odvolacieho súdu však citované ustanovenie nemožno vykladať tak, že tento naliehavý právny záujem je tu daný vždy, ak určitý právny predpis len spomína možnosť podať určovaciu žalobu. Vyplýva to predovšetkým z rozdielnej formulácie § 137 písm. c) a d) C. s. p. - kým žaloba o určenie právnej skutočnosti je prípustná všade tam, kde to právo pripúšťa (bez potreby dokazovať ďalšie podmienky), pri žalobe o určenie, že tu právo je alebo nie je, vyžaduje zákon výslovne to, aby z osobitného predpisu vyplýval „naliehavý právny záujem“. Z osobitného predpisu teda musí vyplývať taká úprava použitia určovacej žaloby, že práve prostredníctvom určenia určitého práva sa vyrieši sporná situácia predpokladaná v danom právnom predpise. Inak povedané, určitý právny predpis musí výslovne predvídať, že na riešenie určitej situácie je nevyhnutné podať určovaciu žalobu a výsledok konania o nej bude mať priamy vplyv na vyriešenie danej situácie.

12. Podľa judikatúry ide pri skúmaní naliehavého právneho záujmu o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný, účinný a správne zvolený procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné súdne konanie alebo konania. Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov, ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná i iná žaloba. Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená vtedy, ak ňou požadované určenie má povahu predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah, alebo právo, teda najmä vtedy ak vyriešenie predbežnej otázky ešte neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva (viď rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo 98/2004, 3Cdo 112/2004, 1 Cdo 91/2006, ako aj uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 56/2011).

13. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok) respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného), je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadne z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa s ňou v konaní nezaoberal. (rozsudok NS SR z 29.6.2010 sp. zn. 2Cdo 205/2009).

14. Súd sa ďalej zaoberal otázkou vecnej legitímácie ako stavu vyplývajúceho z hmotného práva, podľa ktorého je účastník subjektom práva (povinností), ktoré je predmetom konania. Nedostatok vecnej legitímácie znamená, že ten kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotného oprávnenia alebo o ktorom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, nie je nositeľom oprávnenia a povinností, o ktorých sa koná. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či sa na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia nie je nositeľom tohto oprávnenia.

15. Ak má byť určená neplatnosť zmluvy musia byť účastníci konania všetci, ktorí ju uzavreli (rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 122/2002, 1Cdo 11/2003). Spoludlžník Q. F. v spore nevystupuje ani na stranu žalobcu, ani na žalovanej strane, teda nie je daný sporový okruh strán sporu nakoľko stranami sporu musia byť všetci účastníci zmluvy, ktorá sa napáda.

16. Žalobca nie je aktívne legitimovaný k tomu, aby žiadal určenie, že výkon záložného práva zo zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok je neplatný. Žalobca nebol účastníkom zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľnosť. Aktívne legitimovaní na podanie žaloby by boli vlastníci nehnuteľnosti, t.j. účastníci zmluvy - rodičia žalobcu.

17. V súvislosti so žalobným návrhom žiadajúcim určenie neplatnosti právnych úkonov žalovaného v 2. rade je nutné uviesť, že s poukazom na ustanovenie §-u 137 písm. d) Civilného sporového poriadku je možné žiadať určenie právnej skutočnosti akou je neplatnosť úkonov dražobníka, iba ak to ustanovuje osobitný predpis. Žiadny osobitný predpis neustanovuje možnosť určiť neplatnosť úkonov dražobníka. Žalobný návrh ani nešpecifikuje o aké úkony sa má jednať. Zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách umožňuje určiť neplatnosť samotnej dražby.

18. Pod spisovou značkou 18C 30/2019 prebieha na súde konanie na nariadenie predbežného opatrenia kde ako žalobca vystupuje S. F. R.. X.X.XXXX, L. F. R.. XX.XX.XXXX, K. F. R.. XX.X.XXXX a ako žalovaný vystupuje Všeobecná úverová banka a.s. a dražobník Platiť sa oplatí s.r.o. v neodkladnom opatrení došlo na súd 2.7.2019 žalobcovi žiadajú, aby súd zaviazal dražobníka zdržať sa nakladania s výťažkom z dražby, povinnosť zložiť sumu získanú vydražením nehnuteľnosti do úschovy na Okresnom súde v Galante, zdržať sa právneho úkonu odovzdania predmetu dražby vydražiteľovi, zdržať sa písomnej, telefonickej, elektronickej komunikácie, nepribližovať sa na vzdialenosť 50m k osobám žalobcov v 2 a 3 rade. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa uvádza, že nehnuteľnosť bola dňa 27.6.2019 vydražená.

19. Podľa §-u 255 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa §-u 262 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie a to v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP).

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 371 CSP žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť.

Podľa § 372 CSP v odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.